

Tillstånd

Vattenfall Eldistribution AB
registratur.eldistribution@vattenfall.com
koncessioner.mellan@vattenfall.com

2023-12-20

2021-102832-0068

Nätkoncession för linje

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutar följande.

- 1 Vattenfall Eldistribution AB (556417-0800) (Vattenfall) meddelas nätkoncession för linje för en 145 kV (konstruktionsspänning) luftledning och markkabel från Kolbotten till Nynäshamn, i den sträckning som framgår av bifogad karta, bilaga 1. Nätkoncessionen gäller tills vidare.
- 2 Vattenfall ska anmäla till Ei när ledningen under beslutspunkten 1 har tagits i drift.
- 3 Miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller de krav som framgår av 6 kap. miljöbalken.

Nätkoncessionen förenas med följande villkor.

- 1 Verksamheten ska utöver vad som anges i detta beslut bedrivas i huvudsak i enlighet med vad Vattenfall har angett i ansökan med bilagor och i övrigt åtagit sig i ärendet.
- 2 Vattenfall är oförhindrad att i framtiden använda andra metoder vid reparation och underhåll än vad som följer av villkorspunkten 1, så länge metoderna inte medför större negativ påverkan på människors hälsa eller miljön.

1 Ansökan

Vattenfall har ansökt om nätkoncession för linje för en 145 kV luftledning och markkabel från Kolbotten till Nynäshamn i Botkyrkas, Nynäshamns, Salems och Södertäljes kommun, Stockholms län. Vattenfall har begärt att nätkoncessionen ska gälla tills vidare.

Av ansökan framgår att syftet med ledningen är att öka kapacitet och driftsäkerheten i området genom att spänningshöja regionnätledningen till 145 kV.

Ledningen ska konstrueras för 145 kV men drivas på en spänning om 132 kV.

Vattenfall har till sin ansökan bifogat bland annat miljökonsekvensbeskrivning, samrådsredogörelse, naturvärdesinventering och fågelinventering. Vattenfall har själva antagit att verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Ledningen ska ersätta en 70 kV ledning från Kolbotten till Nynäshamn som omfattas av nätkoncession för linje med anläggningsnummer 10131, 731YAg och 731PAq. Frågan om återkallelse av de tillstånden och fastställelse av återställningsåtgärder handläggs i ärende med ärendenummer 2021-102845.

2 Bestämmelser som ligger till grund för Ei:s beslut

De bestämmelser som ligger till grund för det här beslutet redovisas i bilaga 2.

3 Ei:s motivering till beslutet

Vattenfall har ansökt om nätkoncession för linje för en 145 kV luftledning och markkabel från Kolbotten till Nynäshamn i Botkyrkas, Nynäshamns, Salems och Södertäljes kommun, Stockholms län. Vattenfall har yrkat att nätkoncessionen ska gälla tills vidare. Det har inte framkommit några skäl att tidsbegränsa nätkoncessionen. Vattenfalls begäran om koncessionstid har därför beviljats.

Nynäshamns och Salems kommun har i sina yttranden angett att ledningen är förenlig med detaljplaner och områdesbestämmelser. Södertäljes kommun har framfört att de inte har något att erinra angående byggnationen av ledningen. Det har inte i övrigt framkommit något i ärendet som tyder på att ledningen strider mot gällande detaljplaner eller områdesbestämmelser i Nynäshamns, Salems och Södertäljes kommun.

Ei bedömer att Vattenfall har genomfört samråd i tillräcklig omfattning och i enlighet med gällande regelverk. Den bifogade miljökonsekvensbeskrivningen innehåller de uppgifter som krävs för att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekter som ledningen kan antas medföra på människors hälsa och miljön. Miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller därför kraven i 6 kap. miljöbalken och har legat till grund för Ei:s prövning av ansökan.

3.1 Ledningens påverkan på miljö och omgivning

Nedan följer en sammanfattning av de intresseområden som Ei har bedömt vara relevanta för bedömningen av ansökan.

3.1.1 Botkyrkas kommuns detaljplan

Vattenfall har uppgett att ansökt sträckning korsar den gällande detaljplanen "Kagghamra 2:1" i Botkyrka kommun. Syftet med planen är att möjliggöra permanentboende i Kagghamra fritidshusområde. Vattenfall har anfört att sträckningen berör mark som i planen utpekats som naturmark och gatumark. Vattenfall anser att ansökt sträckning är förenlig med både pågående och gällande detaljplan i området.

Botkyrka kommun har framfört att kommunen anser att föreslagen ledningen genom Kagghamra bostadsområde inte kan tillstyrkas då den inte anses förenlig med gällande detaljplans intentioner. Kommunen har framfört att eftersom Vattenfall skulle flytta befintlig 70 kV-ledning i området reserverades inte mark för elledning i den nya detaljplanen. Syftet med detaljplanen anges vara omvandling av befintliga fritidshus till åretruntboende samt att förtätning med nya bostäder ska ske med hänsyn till landskapsbilden. Kommunen har framfört att ledningen kan komma att ha en påverkan på landskapsbilden som inte är förenlig med detaljplanen. Om en luftledning planeras genom området behöver frågan om ledningens lokalisering först prövas i enlighet med plan- och bygglagen, det vill säga i en ny detaljplan framför kommun.

En förening har framfört att Vattenfall felaktigt beskrivit i ansökan att 40 till 60 nya bostäder ska byggas vid Dalsta. Föreningen framför att den nya detaljplanen för Kagghamra/Snäckstavik enbart berör förtätning av totalt 27 fastigheter inom planområdet.

Vattenfall har bemött yttrandena med följande. Vattenfall anser generellt att en luftledning som går genom område angivet som allmän plats, naturmark, i detaljplan är förenligt med detaljplan. Marken i planen kan fortsatt användas som naturmark trots förekomsten av en luftledning och ledning hindrar inte heller allmänhetens tillgång till området. Vattenfall har anfört att de har studerat alternativa sträckningar förbi Kagghamra och då kommit till slutsatsen att sökt sträckningen är den sammantaget lämpligaste lösningen. Vattenfall har även varit i kontakt med Botkyrka kommun och Vattenfall kommer på uppmaning av kommunen att studera ledningsavsnittets påverkan på landskapsbilden inom planområdet mer i detalj. En landskapsarkitekt kommer att vara involverad i detta

arbete och fortsatt kontakt kommer att hållas med kommunen för att finna en sträckning genom det aktuella området som tar stor hänsyn till påverkan på landskapsbilden.

Vattenfall framför även att informationen om utbyggnationen i Dalsta i miljökonsekvensbeskrivningen avser kommande byggnation i området och inte bostäder eller byggrätter som ingår i den redan antagna detaljplanen för Kagghamra 2:1 och Snäckstavik 3:2. Vattenfall behöver ta hänsyn till kommande planer i sin planering av projekt för nya regionnätledning.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att ledningen inte motverkar detaljplanens syfte och utgör en liten avvikelse. Enligt 2 kap. 14 § ellagen får en nätkoncession för linje inte strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock små avvikelser göras. Enligt Ei:s granskning framkommer det att syftet med detaljplanen är att möjliggöra åretruntboende i Kagghamra. Ledningen är förlagd till allmän plats, naturmark. Ingen byggnation av bostäder ska ske på denna plats. Ei bedömer därför att ledningen inte motverkar syftet med detaljplanen.

3.1.2 Kostnadsberäkning

En fastighetsägare har framfört att Vattenfalls konstnadsberäkning inte är korrekt redovisad.

Ei:s bedömning

Ei kan konstatera att 6 § förordning (2021:808) om nätkoncession inte ger en utförlig beskrivning i vad en kostnadsberäkning ska innehålla. Ei bedömer att den kostnadsberäkning som Vattenfall har skickat in i ärendet är tillräcklig.

3.1.3 Teknikval

Vattenfall har framfört att aktuell ledning planeras till största delen att uppföras som luftledning. Detta eftersom luftledning förordas vid ledningar med en spänning om 145 kV, bland annat på grund av att markkabel är mindre driftsäkra, har längre reparationstid och är dyrare att anlägga. En kortare sträcka vid Ösmo planeras dock som markkabel eftersom inga realistiska luftledningsalternativ har identifierats på sträckan.

En fastighetsägare har framfört bland annat följande. Vattenfall har inte följt miljöbalkens hänsynsregler gällande att vidta åtgärder för att minska risken för

negativ påverkan eller att välja bästa möjliga teknik. Detta eftersom Vattenfall inte har visat att det är tekniskt omöjligt med markförlagd ledning eller att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning i detta fall, utan hänvisar till ett principbeslut som Vattenfall har tagit gällande teknikval inom regionnätet. Fastighetsägaren anser att alternativet med markförlagd kabel och sjö/havskabel bör utredas vidare.

Vattenfall har bemött yttrandet med följande. Vattenfall vidhåller att luftledning är bästa möjliga teknik för kraftledningar på högre spänningsnivåer i regionnätet, i de fall fysiskt utrymme finns. Grunderna för detta är främst möjligheterna att driva ett fungerande elnät. Vattenfall framför att det är tio gånger högre risk för fel som kräver reparationsinsats på markförlagda 145 kV-kablar jämfört med motsvarande luftledningar i trädsäkert utförande. Vattenfall har uppgett att ur ett systemperspektiv måste användandet av markkabel på högre spänningsnivåer begränsas och möjligheten att markförlägga regionnätsledningar måste sparas till de platser där det inte finns fysiskt utrymme att komma fram med en luftledning. Vattenfall har framfört att det är således inte tekniskt omöjligt att markförlägga den aktuella ledningssträckningen, men risken för allvarliga störningar i elnätet som helhet ökar ju mer kabel som byggs in i nätet på de högre spänningsnivåerna.

Ei:s bedömning

Vattenfall har ansökt om att ledningen ska utgöras både av luftledning och markkabel. Ei bedömer att Vattenfall har tillräckligt redogjort effekterna av markkabel. Valet att använda markkabel på en kortare sträcka eftersom det inte finns realistiska luftledningsalternativ är lämpligt. Ei bedömer att teknikvalet luftledning på övriga delar av ledningen är lämplig. Detta mot bakgrund av att ledningens föreslagna lokalisering är i huvudsak parallell med befintliga kraftledningsgata och därmed uppstår en begränsade påverkan på berörda intresseområden. Ei bedömer att luftledning får anses utgöra bästa möjliga teknik i det aktuella fallet på de delar som utgör luftledning och att markkabel är bästa möjliga teknik på den del som markkabel kommer anläggas på.

3.1.4 Landskapsbild

Vattenfall har framfört att ledningen har planerats för att följa befintliga ledningsstråk. Detta för att minimera tillkommande påverkan ur bland annat landskapsbildssynpunkt. För de sträckor där ledningen sträcker sig i ny ledningsgata har Vattenfall valt att bygga ledningen huvudsakligen i portalstolpar i trä eller komposit i stället för i enbenta stålstolpar. Denna stolputformning leder till mindre visuell påverkan än enbenta stolpar i stål, uppger Vattenfall.

En fastighetsägare och en förening har framfört att ledningen förstör landskapsbilden. Botkyrka kommun har framfört att en luftledning genom Kagghamra påverkar landskapsbilden i området på ett negativt sätt.

Vattenfall har bemött yttrandena med följande. Landskapsbilden är redan idag påverkad av den befintliga 70 kV-ledningen. Den nya 130 kV-ledningen kommer att ersätta befintlig 70 kV-ledningen och uppföras i liknande kraftledningsstolpar som 70 kV-ledningen. Vattenfall har även uppgett att en landskapsarkitekt kommer anlitas för att i samband med detaljprojektering av ledningen säkerställa att största möjliga hänsyn tas till landskapsbilden vid passagen genom Kagghamra. Detta kan medföra justeringar av sträckningen genom området.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att ledningen innebär en påverkan på landskapsbilden. Ei bedömer däremot att påverkan inte är av sådan omfattning att hinder för att bevilja nätkoncession föreligger. En luftledning innebär alltid en viss visuell påverkan. Ei bedömer dock att ledningens lokalisering har anpassats för att minska ledningens påverka på landskapsbilden. Ei bedömer att de hänsynsåtgärder som Vattenfall har åtagit avseende landskapsbilden är tillräckliga. Ei vill här förtydliga att Vattenfall beviljas nätkoncession för den sträcka som framkommer av kartan i bilaga 1. Om Vattenfall justerar ledningssträckan på ett sätt som inte omfattas av nätkoncessionen behöver Vattenfall ansöka om ändring av nätkoncession för linje.

3.1.5 Jord- och skogsbruk

Vattenfall har framfört att ledningssträckan innebär att produktiv skogsmark behövs tas i anspråk och att kraftledningsstolpar kommer att behövas placeras i brukad åkermark, vilket innebär produktionsbortfall för berörda fastighetsägare. Vattenfall har uppgett att fastighetsägare kommer att få ersättning för dessa intrång. Då ledningen i huvudsak ska förläggas parallellt med befintlig ledning som sedan ska rivas när den nya ledningen är i drift kommer mark som tidigare var ianspråktaga att återgå till berörda markägare.

En fastighetsägare har framfört bland annat följande. Vattenfall saknar underlag för bedömningar av hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag om hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av val av teknik och planerade ledningsstråk. Den jordbruksmark som påverkas i denna sträckning är brukningsvärd jordbruksmark av hög kvalitet. Luftledningarnas stolpfundament och skyddsområde orsakar direkta odlingshinder och

produktionsförluster på den åkermark som passeras av luftledning
Odlingshinder försvårar även rationellt brukande och ger högre kostnader i form av körsträcka, arbetstid och bränsleförbrukning. Fastighetsägaren har också anført att val av stolptyp kan få stora effekter för brukandet av jordbruksmarken. För att kunna bruka åkermarken rationellt behövs minst 24 meter mellan stolpar och icke brukningsbar mark samt att merparten av stolparna förläggs till den icke brukningsbara marken. Med den föreslagna stolpplaceringen så blir det fler stolpar än tidigare i åkermarken, nio stolpar i stället för fem och fortsatt rationellt brukande av marken försämras och försvåras avsevärt.

En förening har framfört att skog längs med en befintlig 400 kV-ledning har avverkats och därför skulle aktuell ledning kunna förläggas parallellt med den befintliga ledningen eftersom det borde kunnat ses som att området är klart för att anlägga den aktuella ledningen.

Vattenfall har bemött yttrandena med följande. Markanvändningen längs med ledningen består huvudsakligen av skogsmark. Åkermark berörs i vissa passager, till exempel vid Kagghamra. Vattenfall behöver i koncessionsansökan inkludera olika stolptyper då ledningen i detta skede inte är detaljprojekterad. I miljökonsekvensbeskrivningen specificeras dock ungefärlig höjd på stolparna, vilken typ av kraftledningsstolpar som planeras samt ungefärligt avstånd mellan stolparna. Vattenfall har även framfört att de har undersökt hur mycket skog som har avverkats vid den befintliga ledningen. En del ytor har avverkats, men den planerade ledningen skulle fortfarande kräva breddning av befintlig skogsgata samt ny skogsgata på större delen av den alternativa sträckningen runt Kagghamra.

Ei:s bedömning

Hushållningsbestämmelsen i 3 kap. 4 § miljöbalken anger att brukningsvärd jordbruksmark endast får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Av förarbetena till hushållningsbestämmelsen framgår det att det är ett väsentligt samhällsintresse att skapa välfungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem (prop. 1985/86:3 s. 53-54). Av förarbetet framkommer det också att i uttrycket "tillfredställande" ryms att den alternativa lokaliseringen ska vara tekniskt och funktionellt lämplig samt ekonomiskt rimlig (prop. 1985/86:3 s.158).

Hushållningsbestämmelsen i 3 kap. 4 § miljöbalken anger även att skogsmark så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra ett rationellt skogsbruk. Med uttrycket så långt som möjligt menas att en avvägning ska göras mellan det skyddade intresset och det motstående intresset. Hänsyn ska tas till de praktiska och ekonomiska konsekvenserna av det skydd paragrafen ger (proposition 1997/98:45 sida 30).

Vattenfall har redogjort för att alternativa sträckningar i området skulle innebära nya markintrång som leder till större konsekvenser för natur- och kulturmiljön, friluftslivet, Forsvarsmaktens verksamhet och ledningen skulle komma närmare bostäder. Alternativa utformningar i form av markkabel skulle medföra sämre driftsäkerhet och väsentligt högre kostnader.

Ei bedömer med anledningen av det som framkommit i ärendet att ledningens påverkan på jord- och skogsbruk inte utgör ett hinder för att bevilja nätkoncession i det här ärendet. Ledningen behövs för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse i form av elförsörjning i området. Ei bedömer att Vattenfall har visat att behovet av en ny ledning inte kan tillgodoses, på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt, genom att ta annan mark i anspråk. Vid en samlad bedömning av den påverkan och de eventuella merkostnader som ledningen medför på jord- och skogsbruket i relation till de kostnader, och de konsekvenser, som markförläggning av ledningen i sin helhet innebär finner Ei att det inte heller är proportionerligt att villkora om markkabel i detta aktuella fall.

3.1.6 Naturmiljö

Vattenfall har framfört att ledningen berör ett flertal olika naturmiljöer, bland annat naturreservat, våtmarker, vattendrag, vattenskyddsområde, sumpskogar, grönkil, riksintresse för naturvård, nyckelbiotoper, skyddsvärda träd och biotopskydd. Vattenfall har även genomfört naturvärdesinventeringar längs med större delen av ledningssträckningen och ett flertal naturvärdesobjekt har identifierats. Vattenfall har uppgett att ett flertal naturvärdesobjekt kommer att påverkas av ledningen. För de flesta objekt kommer den ekologiska funktionen att påverkas men finnas kvar.

Vattenfall har framfört ett antal skyddsåtgärder som kommer att vidtas, bland annat kommer stolpplacering att planeras så att vattendrag kan passeras i ett spann och att stolparna står en bit ifrån vattendraget. Stockmattor eller andra markskonare används där så krävs för att undvika körsador i terrängen. En tio meter bred skyddszon med befintlig lågväxande vegetation sparas i anslutning till

vattendrag och våtmarker. Vattenfall har uppgett att vid avverkning kommer högstubbar att skapas av grövre träd. Död ved kommer, om markägaren ger sitt godkännande, att lämnas i kanten på ledningsgatan för att gynna vedlevande insekter. Avverkade träd kommer, efter samråd och eventuellt godkännande från markägare och andra aktörer, även att läggas in i skogen bredvid ledningsgatan för att gynna olika naturvårdsarter.

Skogsstyrelsen har framfört att de inte vill se en slentrianmässig rövning/huggning i biotoper. Träd som kapas eller fälls i kanten mot kraftledningsgatan bör lämnas till gagn för den lägre floran och faunan. Skogsstyrelsen har även anfört att eftersom naturvärden knutna till träd anses bli negativt påverkade bör kompensationsåtgärder planeras som minskar negativ utveckling för biologisk mångfald i skog. Länsstyrelsen i Stockholms län har framfört att ledningen berör Bornsjö vattenskyddsområde. I området går det att använda sig av impregnerade trästolpar, dock saknas underlag för vilken påverkan föreslagen impregnering kopparsalt kan ha på området.

En fastighetsägare har framfört att ledningen kan innebära indirekt påverkan på Brinkbäckens Natura 2000-område genom ingrepp på Hannmossen och att Vattenfall bör undersöka det ytterligare. En förening har ställt frågan hur det säkerställs att ingreppen i våtmark i form av markarbete och transporter av maskiner inte förstör den känsliga miljön. Föreningen har även framfört att de i tomtområdet centrala trädbevuxna områdena till stor del kommer att kalhuggas och för all framtid försvinna på grund av den nya ledningsgatan. Bland de största värdena är den huvudsakligen trädbevuxna hållmarken med grova tallar och annan gammal naturskog med påtagligt naturvärde som utgör en grön kil och är till glädje för boende i Kagghamra.

Vattenfall har bemött yttrandena med följande. Vattenfall har åtagit sig flera skadeförebyggande åtgärder vid passage av värdefulla naturmiljöer. Som exempel kommer högstubbar att skapas av grövre träd inom utpekade naturvärdesobjekt. Död ved kommer, om markägaren ger sitt godkännande, att lämnas i kanten på ledningsgatan för att gynna vedlevande insekter. Angående kompensationsåtgärder har Vattenfall åtagit sig att i ledningsgatan som går från väg E4 i norr till Gärtuna i söder genomföra underhållsrövning vart fjärde år i stället för vart åttonde år. Detta för att stärka det svaga gröna samband som finns mellan Bornsjökilen och Hanvedenkilen. För att stärka det svaga gröna sambandet har Vattenfall även åtagit sig att anlägga faunadepåer, i form av bibäddar, på lämpliga platser i ledningsgatan. Stenrösen ska även anläggas för

vattensalamander och hasselsnok i passager där dessa arter har identifierats. Vattenfall har också framfört att de har tagit ett generellt beslut om att kraftledningsstolpar som normalt skulle byggas i trä kommer att utföras i komposit i stället när det gäller anläggning inom vattenskyddsområden. Inom Bornsjöns vattenskyddsområde kommer således inga impregnerade träportalstolpar att anläggas.

Vattenfall har anfört att Brinkbäckens Natura 2000-område är beläget cirka 500 meter från sökt sträckning. Vattenfall anser att konsekvenserna för Kagghamraån och Brinkbäckens Natura 2000-område blir obetydliga. Detta då skyddsåtgärder kommer att vidtas för att inte riskera att påverka vattenmiljön och vandrande fisk. Specifika skyddsåtgärder har tagits fram för passagen av Kagghamraån, bland annat får stolpar ej placeras i eller i direkt anslutning till vattendraget. Överfart ska planeras väl. Tillfälliga eller permanenta broar ska användas, alternativt ska vattendraget vara fruset så att det kan korsas utan skador. Vattenfall har även uppgett skyddsåtgärder avseende passage av våtmarken Hannmossen. Till exempel ska markintrång i objektet minimeras. Stolpplacering i objektet ska undvikas i möjligaste mån. Stockmattor eller andra markskonare ska användas där det krävs för att undvika körskador i terräng. Vattenfall anser att skyddsåtgärder motverkar den miljöpåverkan som fastighetsägaren tar upp i remissyttrandet. Vattenfall har uppgett att gällande påverkan på naturvärdesobjektet och på skogspartiet mellan Sjöbacken och Skördevägen så kommer inte hela skogspartiet att kalhuggas. En skogsgata på cirka 40 meter krävs för ledningen. En stor del av skogspartiet kommer att kvarstå efter anläggning av ny ledning. Skadeförebyggande åtgärder kommer att införas för att minimera påverka.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att ledningen har en påverkan på naturmiljön. Ei bedömer däremot att påverkan inte är av sådan omfattning att hinder för att bevilja nätkoncession föreligger. Ei bedömer att de skyddsåtgärder som Vattenfall har åtagit sig är tillräckliga.

3.1.7 Förorenad mark

Länsstyrelsen i Stockholms län har framfört att Vattenfall inte har tagit hänsyn till eventuellt förorenade områden inom området för ledningen. Hänsyn behövs framför allt tas kring Ösmo. Om Vattenfall ska genomföra markarbeten behöver de ha kännedom, och eventuellt undersöka områden, som kan påverkas för att kunna ta fram eventuella försiktighetsåtgärder.

Vattenfall har bemött yttrandet med följande. Länsstyrelsen har vid kontakt förtydligat att de främst avser en deponi som är belägen längs med sträckan med markförlagd kabel vid Ösmo. Industrideponi är belägen cirka 250 meter från planerad kabelsträckning. Vattenfall anser att det är osannolikt att anläggningsarbeten för ledningen skulle beröra deponin eftersom deponin ligger på motsatt sida om Vanstavägen i förhållande till aktuell ledningen, samt att det finns ett skogsparti mellan deponin och ledningen. Schaktarbeten i passagen av deponin kommer dock att utföras med extra försiktighet och uppmärksamhet. Lukt- och okulärbesiktning av schaktmassorna kommer att utföras. Om förorenade massor skulle upptäckas kommer arbetet avbrytas och tillsynsmyndigheten kontaktas.

Ei bedömer

Ei bedömer att ledningen inte berör förorenad mark på ett sådant sätt att hinder för att bevilja nätkoncession föreligger. Ei bedömer att de skyddsåtgärder som Vattenfall har åtagit sig är tillräckliga.

3.1.8 Skyddade arter

Fåglar

Vattenfall har framfört att en fågelinventering har genomförts längs planerad ledningssträcka och att en sökning av fåglar har gjorts i Artportalen. Vattenfall har anfört att det finns fågelrika områden längs ledningen och flera skyddade fågelarter förekommer i dessa områden. Vattenfall har åtagit sig att sätta upp fågelavvisare på de avsnitt av ledningen där det finns misstankar om att fåglar passerar frekvent. Vattenfall har även anfört att de åtar sig att vid eventuellt framtida behov komplettera med fågelvarnare på ytterligare avsnitt av ledningen om det skulle visa sig nödvändigt.

Vattenfall har framfört att avverkning inför byggnation av ledningen kommer undvikas från 1 april till den 31 juli för att undvika risken att träd fälls med fågelbon som nyttjas vid häckning. Vattenfall har också anfört att om det är möjligt kommer högstubbar skapas av hålträd och grova träd samt att fågelholkar kommer att sättas upp för att skapa fågelbon för hållevande fåglar. Vattenfall har framfört att risken för att bevarandestatusen, för rödlistade fåglar eller fåglar som ingår i fågeldirektivet, ska påverkas av sökt sträckning anses vara låg när planerade skyddsåtgärder har applicerats.

En förening har framfört att ledningen kommer påverka fågellivet genom habitatförlust då flera träd kommer behövas avverkas. Naturliga och välkända

häckningsmiljöer kommer försvinna och rastplatser för flyttfåglar äventyras. Föreningen framför även att många fåglar riskerar att kollidera med ledningen och undrar hur det säkerställs att arbetet med den nya ledningen inte genomförs under häckningssäsongen.

Vattenfall har bemött yttrandet med följande. De fågelobservationer som föreningen tar upp är nästan uteslutande sådana som redan har identifierats vid genomförd fågelinventering eller som sedan tidigare fanns inrapporterade till Artportalen. I och med att ny ledning kommer att utrustas med fågelavvisare anses situationen för fågellivet att förbättras jämfört med nuläget.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att ledningen inte medför sådan påverkan på skyddade fågelarter att nätkoncession inte kan beviljas. Detta eftersom ledningen inte utgör någon risk för negativ påverkan på någon skyddad fågelarts bevarandestatus. Ei bedömer att de skyddsåtgärder som Vattenfall har åtagit sig är tillräckliga. Ei konstaterar att Vattenfall är bundna till att vidta de skyddsåtgärder som de har åtagit sig i ärendet genom det allmänna villkoret som framkommer av villkorspunkten 1 i beslutet.

Övriga skyddade arter

Vattenfall har framfört att ett flertal övriga skyddade arter finns i området för ledningen, bland annat har vattensalamandrar, grodor, fladdermöss och kärlväxter noterats. Vattenfall har åtagit sig skyddsåtgärder avseende skyddade arter, exempelvis kommer ett buskskikt att sparas för att ge skuggning och högstubbar kommer skapas. Ingen körning kommer att ske i vattensystem eller dammar som mindre eller större vattensalamander noterats vid. Vattenfall kommer att skapa faundepåer genom exempelvis tillförsel av död ved eller anläggning av stenrosen. Eventuella hålträd kapas om möjligt till högstubbar. Behöver hålträd tas ned sätts holkar för fladdermöss upp för att kompensera.

Vattenfall har även anfört att för att minska risken att skada mark där det växer hotade kärlväxter kommer arbete om möjligt att utföras på tjälad eller snötäckt mark. Om inte detta kan göras på grund av väder så används stockmattor, eller annan typ av markskonare, för att inte skada växtplatser. Stolpplacering planeras så att inga hotade kärlväxter påverkas.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att ledningen inte medför sådan påverkan på skyddade arter att nätkoncession inte kan beviljas. Detta eftersom ledningen inte utgör någon risk för

negativ påverkan på någon skyddad arts bevarandestatus. Ei bedömer att de skyddsåtgärder som Vattenfall har åtagit sig är tillräckliga.

3.1.9 Kulturmiljö

Vattenfall har genomfört en arkeologisk utredning etapp 1 och området för ledningen är ett fornlämningsrikt område. Vattenfall har framfört att flera fornlämningar, möjliga fornlämningar och kulturlämningar kommer att korsas av ledningen samt berörs två riksintressen för kulturmiljövård. Vattenfall har åtagit sig ett antal hänsynsåtgärder avseende kulturmiljö, exempelvis kommer stolpplatser i anslutning till fornlämningar och möjliga boplatslägen att undvikas så långt som möjligt. Lämningar som riskeras att påverkas kommer att markeras ut i fält innan anläggningsarbeten påbörjas. Vattenfall har även anfört att ingen körning kommer ske på fornlämningar och inga upplag kommer att placeras på fornlämningar.

Länsstyrelsen i Stockholms län har i sitt remissyttrande framfört att Vattenfall behöver undvika att placera nya stolpplaceringar inom känd fornlämning, särskilt inom fornlämningskategorin gravfält. Det kan finnas fornlämningar som inte är synliga ovan mark. Länsstyrelsen framför att dessa eventuella fornlämningar inte påverkar själva sträckan, men att själva stolpplaceringen i några fall kan behöva justeras.

Vattenfall har bemött yttrandet med följande. Vattenfall har samrått kring en initial stolpplacering med Länsstyrelsen i Stockholms läns kulturmiljöenhet. De åtgärder som länsstyrelsen återkopplat kring kommer att genomföras. Om stolpplaceringen revideras kommer ny kontakt med länsstyrelsens kulturmiljöenhet tas.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att ledningen har en påverkan på kulturmiljön i området. Ei bedömer däremot att påverkan inte är av sådan omfattning att hinder för att bevilja nätkoncession föreligger. Ei bedömer att de skyddsåtgärder som Vattenfall har åtagit sig är tillräckliga.

3.1.10 Friluftsliv

Vattenfall har framfört att ledningen berör riksintressen för friluftsliv och vandringsleden Sörmanlandsleden. Vattenfall har även framfört att ledningen berör ett skogsparti mellan Sjöbacken och Skördevägen i Kagghamra, som används som ett rekreationsområde av boende i Kagghamra. Vattenfall har även uppgett att området kring Stutby används till bland annat ridning, promenad och spårträning.

Vattenfall har framfört att sträckningarna har till stor del anpassats till att följa befintliga ledningsstråk för att inte tillföra nya ledningsgator i landskapet. Vattenfall har uppgett att stigar och vandringsleder kommer att hållas framkomliga i möjligaste mån under byggtiden samt under framtida underhållsarbeten, exempelvis genom att avverkningsrester inte placeras där samt vid behov hänvisning till alternativa vägar.

En förening har framfört att ledningen kommer påverka ett skogsområde som boenden i området använder som friluftsområde.

Vattenfall har bemött yttrandet med följande. Det aktuella skogspartiet där den nya ledningen planeras utgör inte det enda området för rekreation i Kagghamra. I direkt anslutning till tomtområdet finns flera andra skogsområden att nyttja för promenader.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att ledningen har en påverkan på friluftslivet. Ei bedömer däremot att påverkan inte är av sådan omfattning att hinder för att bevilja nätkoncession föreligger. Detta eftersom påverkan på friluftslivet är främst vid anläggningsskedet av ledning och övriga områden runt om ledningen kommer att kunna användas för rekreation. Ei bedömer att de hänsynsåtgärder som Vattenfall har åtagit sig är tillräckliga.

3.1.11 Infrastruktur

En berörd sakägare har framfört att den har svårt att se effekten av luftledningen, men att de utgår från att Vattenfall spänner upp ledningen i samma stolpar eller samma läge som befintlig ledning går. Sakägaren har även framfört att markförläggningen kommer att korsa ett av deras transportnätstråk som går mellan Huddinge och Nynäshamn. Sakägaren undrar om åtkomlighet kommer att förändras vid korsningen.

Vattenfall har bemött yttrandet med följande. Det är en ny 145 kV kraftledning som ska byggas. I huvudsak kommer ny ledning att anläggas parallellt med befintlig ledning och inte i befintliga stolpar. Hänsyn kommer att tas till befintliga ledningar och annan infrastruktur vid kommande detaljprojektering. Berörd sakägare kommer fortsatt att kunna nå sina ledningar efter anläggande av den nya ledningen.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att ledningen berör infrastrukturen. Ei bedömer däremot att påverkan inte är av sådan omfattning att hinder för att bevilja nätkoncession föreligger eftersom påverkan främst är vid anläggande av ledningen och är övergående.

3.1.12 Påverkan på övriga intressen

Ei bedömer att ledningen har en påverkan på miljökvalitetsnormerna. Ei bedömer däremot att påverkan inte är av sådan omfattning att hinder för att bevilja nätkoncession föreligger. Ei bedömer att ledningen inte utgör hinder för berörd vattenförekomst att uppnå beslutande miljökvalitetsnormer.

Inga bostadshus berörs av magnetfält över 0,4 mikrotelsa. Ei bedömer att den eventuella exponeringen från magnetfältet vid bostadsbyggnader är så låg att den inte utgör en olägenhet för människors hälsa i miljöbalkens mening. Ei har vid bedömningen tagit hänsyn till barnkonventionen och särskilt artikel 3 som hänvisar till att alla åtgärder som rör barn ska beakta barnets bästa.

3.2 Sökandens lämplighet

Vattenfall är ett nätföretag som i samband med tidigare ansökningar och beslut har bedömts vara lämpligt att utöva nätverksamhet. Ei har inte funnit anledning att göra en annan bedömning av Vattenfalls lämplighet i detta beslut.

3.3 Ledningens lämplighet

Vattenfall har i ansökan beskrivit ledningens påverkan på bland annat jord- och skogsbruk, naturmiljön, skyddade arter, kulturmiljön, friluftslivet, infrastrukturen och vilka konsekvenser som kan förväntas uppstå. Vattenfall har också angett vilka skyddsåtgärder de planerar att använda för att minska risken för påverkan. Ei bedömer att de skyddsåtgärder som föreslagits är tillräckliga med avseende på dessa intressen.

Ei bedömer att ledningen är lämplig ur allmän synpunkt eftersom ledningen behövs och inte innebär sådan påverkan på berörda intresseområden att hinder för att bevilja nätkoncession föreligger.

Hur man överklagar

Se bilaga 3, Hur man överklagar beslutet.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Jeanette Johannssen. Föredragande var juristen Johanna Rolf.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter

Jeanette Johannssen

Johanna Rolf

Beslutet publiceras i e-diariet som nås via Ei:s webbplats.

Bilagor

- 1 Karta över ledningens sträckning
- 2 Bestämmelser som ligger till grund för beslutet
- 3 Hur man överklagar beslutet (till mark- och miljödomstolen)

Skickas till

Vattenfall Eldistribution AB (delges)

Sakägare som yttrat sig i ärendet, enligt lista (delges)

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som berörs av ansökan, enligt lista (meddelas)

Länsstyrelsen i Stockholms län

Botkyrkas kommun

Nynäshamns kommun

Salems kommun

Södertäljes kommun

Elsäkerhetsverket

Försvarets radioanstalt

2023-12-20

2021-102832-0068

Försvarmakten

Skogsstyrelsen

Svenska Kraftnät

Trafikverket

2023-12-20

2021-102832-0068